

DOKUMENTUMOK

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításának tervezete

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium elkészítette az 1993-ban hozott közoktatásról szóló törvény tartalmi szabályozásra vonatkozó részeinek módosítását. A művelődési miniszter felkérte a Közoktatáspolitikai Tanácsot, hogy a törvénymódosítás tervezett szövegét vitassa meg, annak érdekében, hogy a parlament elé kerülő szövegbe beépüljenek az oktatásügyben érdekelt civil szervezetek tartalmi szabályozás új módjával kapcsolatos véleményei, észrevételei.

Az alábbiakban részleteket közlünk a Közoktatáspolitikai Tanács azon (1994. november 15-én megtartott) ülésének jegyzőkönyvéből, amelyen a hét oldal képviselői megvitatták a törvénytervezetet. A kiválasztott részletek egyrészt izelítőt adnak arról, hogy hogyan működik a Közoktatáspolitikai Tanács, másrészt arról is, hogy a különböző civil szervezetések képviselői hogyan viszonyulnak a tartalmi szabályozásban tervezett változásokhoz, a készülő Nemzeti alaptantervhez.

A Jegyzőkönyv-részletek szövegét érdemi változtatások nélkül adjuk közre. A szövegen csak a legszükségesebb nyelvhelyességi hibákat és az élőbeszédből eredő pontatlanságokat javítottuk ki.

5. §

A Kt. 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

8. §

(1) A nevelési-oktatási intézményekben folyó nevelő- és oktatómunka pedagógiai szakaszai:

- az óvodai nevelés pedagógiai szakasza,
- az iskolai oktatás általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasza,
- az iskolai oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő pedagógiai szakasza.

(2) Az iskolai oktatás általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakaszának részei:

- az iskolai oktatás első évfolyamán kezdődő és a hatodik évfolyam végéig tartó alapfokú szakasz,
- az iskolai oktatás hetedik évfolyamán kezdődő és a tizedik évfolyam végéig tartó alsó középfokú szakasz,
- az iskolai oktatás tizenegyedik évfolyamán kezdődő és a tizenkettedik vagy a tizenharmadik évfolyam végéig tartó felső középfokú szakasz.

(3) Az óvodai nevelés pedagógiai szakaszának pedagógiai irányelveit az Országos óvodai nevelési program határozza meg. E program irányelveket tartalmaz az óvodai pedagógiai program meghatározásához. Az Országos óvodai nevelési program e törvény preambulumban, 4. §-ának (1)-(3) bekezdésében, 10. §-ának (1)-(3) bekezdésében és a 13. §-ában foglalt elvekkel és jogokkal összhangban

készült. Az Országos óvodai nevelési programot – az Országos Köznevelési Tanács és a Közoktatáspolitikai Tanács javaslatára – a művelődési és közoktatási miniszter adja ki.

(4) Az óvodában folyó nevelőmunka az Országos óvodai nevelési program irányelveire épülő óvodai foglalkozási program alapján folyik. Foglalkozási program készítésére az óvoda nem kötelezhető.

(5) Az iskolai nevelés és oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a Nemzeti alaptanterv és a vizsgarendszer biztosítja.

(6) A Nemzeti alaptanterv határozza meg az alapfokú és az alsó középfokú szakaszon folyó nevelő- és oktatómunka kötelező és közös követelményeit e törvény preambulumaival, 4. §-ának (1)–(3) bekezdésében, 10. §-ának (1)–(3) bekezdésében és 13. §-ában foglalt elvekkel és jogokkal összhangban.

(7) A Nemzeti alaptantervet – az Országos Köznevelési Tanács és a Közoktatáspolitikai Tanács javaslatára – a művelődési és közoktatási miniszter adja ki.

(8) A Nemzeti alaptanterv az alapfokú és az alsó középfokú szakasz követelményeit tíz műveltségi területre osztva határozza meg. A műveltségi területek a következők:

- a) anyanyelv,
- b) élő idegen nyelv,
- c) matematika,
- d) ember és társadalom,
- e) természetismeret,
- f) földünk és környezetünk,
- g) művészetek,
- h) informatika,
- i) életvitel és gyakorlati ismeretek,
- j) testnevelés.

(9) A Nemzeti alaptanterv a műveltségi területek szerint meghatározza a negyedik, hatodik, nyolcadik és a tizedik évfolyam végén elvárható követelményeket.

(10) A Nemzeti alaptanterv tartalmazza a nemzeti és etnikai kisebbségek oktatásának, továbbá a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékos tanulók iskolai nevelésének és oktatásának sajátos elveit.

(11) Az iskolában folyó nevelő- és oktatómunka az alapfokú és az alsó középfokú szakaszon a Nemzeti alaptantervre, a felső középfokú szakaszon pedig az érettségi vizsga követelményeire épül – az iskolai pedagógiai program részét alkotó – helyi tanterv alapján folyik. Helyi tanterv készítésére az iskola nem kötelezhető.

Indokolás:

A közoktatási törvény az iskolatípusok kiválasztásánál széles körű lehetőséget biztosít az intézményfenntartóknak. Az iskolarendszer sokszínűsége azonban nem járhat azzal a következménnyel, hogy a tanuló bármilyen oknál fogva szükségessé váló iskolaváltoztatása meghiúsuljon. Szükség van ezért azoknak a közös tartalmi követelményeknek a meghatározására, amelyet minden alapvizsgára, illetőleg érettségi vizsgára felkészítő iskolában oktatni kell. A nevelő- és oktatómunka szabályozása, tartalmi követelményének meghatározása két lépcsőben történik: a Nemzeti alaptantervben és a pedagógiai program részét alkotó helyi tantervben. A Nemzeti alaptanterv tartalmazza azokat a közös tartalmi követelményeket, amelyeket minden iskola köteles átadni az oda járó tanulóknak, míg az iskola által elfogadott helyi tanterv program az iskola helyi sajátosságainak figyelembevételével meghatározza az iskolai nevelő- és oktatómunka tartalmát. Középszintű, tehát a Nemzeti alaptanterv és a helyi tantervet tartalmazó pedagógiai program közé a tartalmi szabályozás más szintje nem ékelődik be.

6. §

A Kt. 9. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

9. §

(1) A tanuló az alsó középfokú szakasz követelményeinek teljesítése után alpműveltségi vizsgát, a felső középfokú szakasz követelményeinek teljesítése után érettségi vizsgát, a szakképzés követelményeinek teljesítése után szakmai vizsgát tehet.

(2) Az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga állami vizsga, melyet – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – országosan egységes követelmények, illetve az iskola által megállapított követelmények szerint kell megtartani. Az alpműveltségi vizsga vizsgakövetelményei a Nemzeti alaptantervre épülnek. Az érettségi vizsgát az érettségi vizsga vizsgakövetelményei alapján kell lebonyolítani.

(3) A tanuló alpműveltségi vizsgát, illetőleg érettségi vizsgát a tanulói jogviszonyának megszűnése után is leteheti, a vizsgázás időpontjában érvényes vizsgakövetelmények szerint. Ha a tanuló a vizsgázást megkezdte, de nem fejezte be, és a vizsgakövetelmények nem változtak – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – azokból az ismeretekből, amelyekből már számot adott a tudásáról, nem kell újból vizsgáznia.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott vizsgák követelményeinek megállapítása és kihirdetése, az értékelési módszerek meghatározása, az állam feladata. A vizsgát az iskola szervezi. A vizsgák nyilvánosak.

(5) Az alpműveltségi vizsga az általános műveltséget megalapozó képességek, készségek, ismeretek elsajátítását tanúsítja. Az alpműveltségi vizsga letételéről kiállított bizonyítvány a felső középfokú szakaszon folytatott tanulmányok megkezdésére, érettségi vizsgára történő jelentkezésre, jogszabályban meghatározottak szerint szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.

(6) A tanuló a felső középfokú szakaszon folytatott tanulmányainak befejezése után tehet érettségi vizsgát. Az érettségi vizsga kétszintű – alap- és emelt szintű – vizsga. Az érettségi vizsga középiskolai végzettséget tanúsít és – a felsőoktatásról szóló törvényben meghatározottak szerint – felsőoktatási intézménybe való

felvételre, továbbá jogszabályban meghatározottak szerint szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.

(7) Az alapműveltségi vizsga és az érettségi vizsga megszervezésére, lebonyolítására, a vizsgázók teljesítményének értékelésére, tartalmi követelményeire, a jelentkezésre és az ügyvitelre vonatkozó rendelkezéseket az Országos alapműveltségi és érettségi vizsgaszabályzat határozza meg.

(8) A szakmai vizsgára vonatkozó rendelkezéseket a szakképzésre vonatkozó jogszabályok határozzák meg.

Indokolás:

A javaslat meghatározza azokat a vizsgákat, amelyek letételére tanulmányai előrehaladtával az előírt követelmények teljesítésével a tanuló jogosulttá válik. Az alapműveltségi vizsga és az érettségi vizsga a közoktatásban folyó nevelő- és oktatómunka „irányításának” egyik eszköze. A vizsgákra történő felkészítés minden iskola feladata, és így módon az iskolák által elkészített, illetőleg alkalmazott helyi tanterveknek minden esetben figyelembe kell venni azokat a követelményeket, amelyekre a vizsgák épülnek. A javaslat bevezeti a kötelező alapműveltségi vizsgát, amelynek egyik fontos feladata a sokszínű iskolarendszer „összetartása”. Új vonása az érettségi vizsgáknak, hogy a jövőben alap- és emelt szintű vizsgát tehet a tanuló. Az új vizsgakövetelmények, illetőleg a kétszintű érettségi vizsga az európai gyakorlatnak megfelelő vizsga.